

Bušim, rikalo, pastirska truba - sve su to sinonimi za duvački instrument koji se i danas može sresti samo u istočnoj Srbiji. Pravili su ga pastiri, dok su čuvali ovce, od lipove kore, najbolje u proleće, kada je lipa mlada i puna sluzi (sokova). Pravi se tako što se poseče mlado drvo lipa, i napravi štap, koji treba da je gladak, prečnika četiri prsta na debljem kraju, dužine jedanaest muških šaka. Štap se zatim raspori i deblja kora oljušti, a potkorica britvom iseče na kaiševе. Deblja kora se zatim uvije u cev i dobro zategne tanjom (likom). Pisak se takođe pravi od drveta, i stavlja se na uži otvor instrumenta.

- Najbolje je da bude jednak visini mladića koji se njime oglašava, može i duži, ali nikako kraći - objašnjava Dragoslav Milić koji dolazi iz srca Homoljskih planina, iz sela Ceremošnja, opština Kučevo, tamo gde jutro počinje cvrkutom ptica umesto bukom automobila, vlasnik jednog bušima.

- Intenzitet tona zavisi od dužine instrumenta, odnosno dužine bušima, pa što je momak kršniji i ton je jači. Ovaj tradicionalni instrument je još pre mobilnih telefona, služio kao sredstvo komunikacije. Na taj način pastiri su se oglašavali sa brda na brdo. Obično je onaj ko prvi istera stoku bušimom pozivao druge da mu se pridruže. Ovaj nesvakidašnji zvuk neretko je plašio čopor vukova i na taj način spasavao pastire - kaže gospodin Milić i dodaje da se i danas mogu čuti zvuci ovog instrumenta po Homolju, jer savremena sredstva komunikacije mogu da zataje, ali bušim, nikada.

- Bušim se koristio od prvog maja do prvog snega. Naši svi stari ga pamte oduvek. Niko ne zna kada je prvi napravljen. Još uvek se mogu čuti zvuci bušima, i stari način dozivaju pastiri, koji tako čuvaju ovaj instrument i običaj od zaborava. Mi stariji, često ga pokazujemo na manifestacijama kao deo našeg folklora - dodaje Dragoslav Milić i kaže da bušim ima samo jednu falinku, a to je da se pri „gradnji“ ovog instrumenta stablo uništava, ali ako je za utehu, ovakav instrument posluži, ako se čuva, i nekoliko godina.